

U
J. J. Nin
Lohmeyerstrasse 24
Charlottenburg
Berlin.

1908

A n'En Francesch PUJOL.

Car Amich!

Podria avuy començar la mèva lletra glosant aquella frase de Wagner á August Roeckel: "quantes vegades vos he escrit ab lo pensament"!....

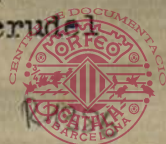
Desde vostra estada á Paris, d'agrades recort, he treballat com una fera y en tots sentits. He estudiat molt, he escrit molt y he llegit mes encara.

Per fí, aquest istiu, he pogut fer profitar á mon esperit, un xic cansat de literatura estrangera y d'erudició, vostre delicada ofrenda, y á fé que la sorpresa ha sigut gran.

Y tot seguit deixeu-me, primerament, remerciarvos de tot cor per lo que m'heu fet fruhir, y després dirvos que las meas preferencias van cap Els Sots Ferestechs y Las Multituts d'en Casellas, y Solitut d'en Victor Catalá. Son dos personalitats d'una força tremenda y comparables á qual-sevol altre contemporania.

Dramas Rurals.....no sé, pero 'ls primers sobre tot, m'han sorprès sense connourem. La realitat la veig ja massa ~~aa~~ aprop cada dia, per tot, en la lluyta per la vida. No la vull aixís, tota núa, lletja y descarnada, en literatura, car en ella busco nó una excitació sinó una ensenyança, un consell ó encar una indicació pera arribar dret al camí de la bellesa y de l'ideal. Llegint me faig un estat d'ànima que procuro sia consolador car la vida material ens en dona pocas de consolacions.....

Alló de "un trau sagnant de la manella", parlant de ^{la} cruda

ferida del Crist (El Met de las Concas, pag. 22); alló altre de "una pau dolça y lleugera omplia son ser distenentlo com si fos la pell de seda d'un globo" (sic!), (ibidem pag. 23), y mes endavant "lo cul en terra", "sa mare estava malalta, sentía un caliu al pahidor" etc. etc.... ó encara to-
tas las asquerositats de l'Idili Xorch.....Nó!...d'aixó ens en ha "atipat" (per parlar en lo mateix istil). *en Zola.*

*X*ixó es malaltís, lletj, y no podrà may engendrar ni belle-
sa ni salud. La literatura ^{Catalana} are per are, ~~enc~~, ha d'esser altre cosa; quelcom aixís com Els sots ferestechs, Multituts, ó Solitut del mateix Catalá que m'ha commogut profundament.

Solitut y Dramas Rurals son dos llibres antitéticos. Desitjo per en Catalá, per Catalunya y per mí, que la manera de Solitut haigi predominat en las concepcions posteriors.

En Catalá es un refinat y un fort al mateix temps, y el seu refinament sembla refinament de dona, de tal modo es detallista y precis.

Solitut es un llibre delicat y rustic al mateix temps; y aixís es com sento jo la delicadesa y els refinaments: precedint la força pero no amagantne ó disculpantne l'ausencia.

D'en Casellas tot elogi es inútil. Te vol d'áliga, impetuós y soberani. Y d'áliga té també lo cop d'ull car ha mirat l'humanitat de lluny pero sense deixar de veuren las malalties, los defectes y las feblesas. Las Multituts, en aquest sentit es una obra mestra. El "ruralisme" de Sots Ferestechs me plau més, molt més, qu'el ruralisme d'en Catalá. Pero hi ha que pensar també qu'el teatre d'en Catalá no es el d'en Casellas. En Catalá opera en provincia y en Casellas en montanya. De tots modos, en Casellas no escriuria may lletjesas com las de Dramas Rurals.

En Ruyra 'm sembla menys personal ó mes difícil de caracterisar. No m'en he format una opinió ben concreta. No obstant, he admirat molt l'intensitat de color y de relleu de las sevas descripcions. "El rem de 34" es un quadro d'una

J. J. Nin

Lohmeyerstrasse 24
Charlottenburg
Berlin.

bellesa extrema.

L'Auca del Sr. Esteve, d'en Rossinyol, me deplau del tot. Es una mena de "gènere chico" de la literatura Catalana. Suposant que he haigi bona fé, que l'autor haigi volgut fer festa y ho haigi sentit aixís.....os diré que, per mí, aquest genre es inutil. Lo vocabulari d'en Rusiñol es molt fluix, las imatjes mancan d'expressió, los personatjes se mohuen com putxinel·lis y en tot hi ha un tó de superficialitat de gen de ciutat que no escau. Potser está bé, pero vos confeso la meua manca d'aptitut pera assimilar-ho. Qu'en diheu vos?....

qué feu de bó?.....Faig, actualment, estudis serios sobre Folk-lore espanyol. En lo que concerneix á Catalunya, voldriau indicarme, vos que sou també dels qu'allá en diuen "tocats", las principals obras que podria consultar y las probabilitats que hi ha de conseguir-las?..... Lo d'en Milá y Fontanals y lo d'en Pelay Briz, pot adquirir-se encara?...Hi ha altre cosa?...Qué es lo d'en Candi?... Jo no tinc més que lo recull de l'Alió, los articles especials de la R'M'C' -entre'ls que sou vos- y lo quadernet d'en Pedrell sobre la Canço Popular Catalana. No es gayre cosa. Voldriau tenir l'exquisida bondat de donarme llums?... Ahont podria trobar una sardana popular interessaant?...En coneixeu alguna?...

Si creyeu oportú enviar-me alguna cosa podeu fer-ho, siguin llibres, sigui música. Teniu credit illinitat però ab la condició essencialíssima de qu'hem diguen 'l valor de l'envío immediatament. Altrament vos retorno el paquet, y vos estiro, espiritualment, las orellas. Deixeu-vos de bromas.

Vos ho agrahiria moltíssim y hem fariáu un senyalat favor.
Si lo d'en Milá y Fontanals y Pelay Briz se pot trovar en-
cara, digueume, feume 'l favor, ahont, y lo preu.

Ah!...podriáu conseguirme lo quadernet d'en Antoni Noguera
concernent á Mallorca?...Totas las diligencias qu'he fet
fins are, pera tenirlo, no han donat cap resultat.

Perdoneu aquesta avalantxa de demandas, però vos sabeu
millor que jo, qu'allá son pocs els que saben aquestas co-
sas....y els que las saben, generalment, s'ho callan...ó no
contextan quan s'els escriu, cosa que m'ha pasat ja una pi-
la de vegades.

Hem sap molt greu qu'en Millet no haigu volgut publicar
l'article sobre 'n d'Indy. Vaig dirli que, fins si era neces-
sari, estava disposat á pagar lo traductor. Pero veig que
"ni por esas", com diria en Rusiñol. Qué li trova?....Car
enfi...es ben manso!...

No sabeu lo que sento aquestas divergencias de criteri,
car sent com soc. ab vosaltres d'ánima, voldria ser-ho de
fet.

Y ara, senyor bibliotecari, un favor: (enaare?....)

Voldria fer relligar la R.M.C., pero'm trovo qu'hem mancan
los numeros 7, 12, 27, y 52. Voldriáu tenir l'amabilitat
d'enviármels?....Vos ho agrahiria infinidament.

Y per acabar una nova. He sigut, per excepció, nomenat Profes-
sor Honorari de la Schola Cantorum. Es la primera vegada
que la Direcció de la Schola dona aquest títol, y faltaria
á la veritat si vos digués que no n'estic orgullós.

Voleu dirne un mot á la R.M.C.

Tinc allá mes de quatre amics a qui qui aixó farà plaher....

J. J. Nin
Lohmeyerstrasse 24
Charlottenburg
Berlin.

y al fí y al cap es una gloria,petita,modesta,pero llegítima,conquistada per un artista de casa.

No sé si sabeu que jo vaig conèixer y tractar bastant íntimament a n'el malhaurat Alió. Tinc sobre ~~ell~~ ^{en} ell una pila de recorts y sé unas quantas cosas que no s'han dit ni's dirán,perque ja sabeu fins a quin punt ~~era~~ ^{en} ell reservat en materia de música. Tinc fins autògrafs d'ell de cosas que potser s'ignorarán sempre;son cosas petites,pero molt rebé. Digueu a n'en Millet que si surt lo d'en d'Indy li enviaré un article sobre l'Alió que no mancará d'interés y copia dels dos ballets que tinc. He dicho!....

Ab Deu siau,car Amich!...Me seria molt grat rebre noves
vostras.En tot cas no oblideu que aquí o en altre lloc,soe
sempre vostre coralment

VIII Septembre MCMVIII.

J. J. Nin.

Vos faig assaber la naixensa de lo meu tercer fill;un xicot que promet
perque té unas manassas tremendas!...

Salut!

